

OPVOLGING MET LETTERAANDELEN

Wie A zegt moet ook B zeggen

U ziet natuurlijk graag dat uw bedrijf wordt voortgezet door een of meerdere van uw kinderen. Vaak is uw beoogde bedrijfsopvolger al in het bedrijf werkzaam als 'gewone' werknemer. Vooruitlopend op de definitieve overname van het bedrijf wilt u uw opvolger(s) in het bedrijf laten participeren. Op deze wijze kunnen ze dan ervaring opdoen in het runnen van een onderneming.

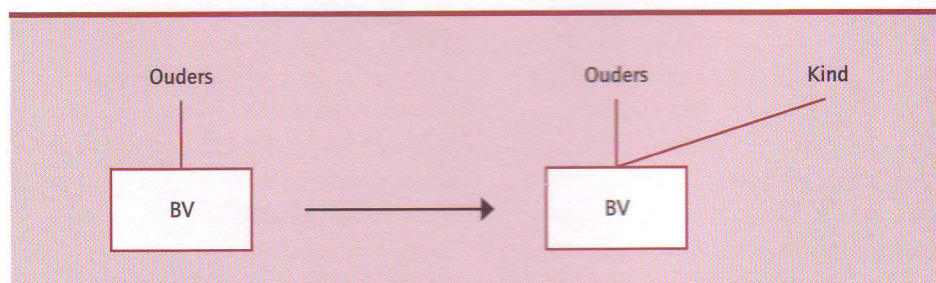
In de praktijk ontstaan er echter veel problemen over de wijze waarop uw opvolger gaat participeren in uw onderneming. Het kind zich laten inkopen in het bedrijf vergt namelijk een behoorlijk vermogen. Daarbij komt nog dat het kind vaak jarenlang hard gewerkt heeft om het bedrijf mee op te bouwen en dan mag hij nu extra betalen omdat hij deel mag gaan nemen in de goed draaiende onderneming. Dit lijkt op betalen voor je eigen succes.

Eigen onderneming

Als het een onderneming betreft waarvan de resultaten worden belast met inkomstenbelasting, dan is het hierboven geschetste probleem redelijk eenvoudig te omzeilen. U kunt dan een samenwerkingsverband aangaan met het kind dat wil gaan participeren. U brengt uw onderneming in in het samenwerkingsverband. Daarnaast brengt u ook – zoals u dat dan in de overeenkomst laat vastleggen – arbeid, kennis en vlijt in. Het betreffende kind kan volstaan met de inbreng van alleen zijn arbeid, kennis en vlijt. Bij de

inbreng van de onderneming bedingt u dat de aanwezige meerwaarden van u blijven. In de praktijk duidt men dit aan als het zich voorbehouden van de aanwezige (stille) reserves. Het kind met wie u gaat samenwerken heeft hierbij alleen recht op de winsten die in de toekomst worden gerealiseerd. Deze werkwijze heeft twee belangrijke voordelen. Het kind hoeft geen vermogen te hebben om deel te kunnen nemen en u realiseert geen (stakings)winst bij de inbreng van de onderneming in het samenwerkingsverband.

Als de ouders hun onderneming drijven via een BV ligt dit minder eenvoudig. Het kind moet dan een deel van de aandelen in de BV verkrijgen. Schematisch ziet een en ander er dan bijvoorbeeld als onderstaand uit:

Verkoop deel van belang

Stel dat u 180 aandelen in bezit heeft die bij uitgifte een (nominale) waarde van € 100 per stuk hadden en nu € 10.000 per stuk waard zijn. Het bedrijf is dan in zijn geheel € 1.800.000 waard. Als u vervolgens 1/4 van de aandelen aan het kind wilt verkopen, zou het kind hiervoor € 450.000 moeten betalen. Dit kan een aardige drempel zijn om medeaandeelhouder te willen worden. Daarbij komt nog dat u moet afrekenen over de winst die u behaalt bij de verkoop van de aandelen. U moet 25% belasting betalen over de huidige waarde van de aandelen minus het bedrag waarvoor u de aandelen heeft verkregen. Uitgaande van de cijfers zoals die hierboven zijn gegeven, betekent dit dat u € 111.375 (25% belasting over 1/4 van 180 x (10.000 -/- 100)) aan belasting moeten betalen.

Nieuwe aandelen

U kunt de BV ook nieuwe aandelen laten uitgeven. In dat geval is er bij u ten minste geen sprake van een verkoop van aandelen. Als uw kind dezelfde aandelen gaat verkrijgen als u, kan hij niet

Dividendpolitiek

Naast een bijzondere verdeling van de winst maakt de introductie van letteraandelen het ook mogelijk om een gerichte dividendpolitiek te voeren. Als er slechts één soort aandelen is, keert de BV op alle aandelen hetzelfde bedrag aan dividend uit. De aandeelhouders gezamenlijk bepalen de hoogte van het dividend. Door het introduceren van letteraandelen kan men per aandelensoort een dividend vaststellen. Zo kan de BV alleen aan de aandeelhouders van de aandelen A een dividend uitkeren. De winst die aan de

andere aandeelhouders toekomt, schrijft men bij op de winstreserve voor die betreffende aandelen. Uit de rechtspraak blijkt dat men hierbij wel zeer zorgvuldig te werk moet gaan. Als een en ander niet goed in de statuten is geformuleerd, wordt het bijschrijven van de winst op de reserve voor de aandeelhouders B als een dividenduitkering aan de aandeelhouders B gezien. En als dat gebeurt, heeft het verletten van de aandelen met het oog op het voeren van een gerichte dividendpolitiek geen zin gehad.

volstaan met het voldoen van de nominale waarde van de aandelen. Ik zal dit duidelijk maken aan de hand van een getallenvoorbeeld.

U heeft nu 180 aandelen met een waarde van € 1.800.000. Stel dat de BV vervolgens 60 nieuwe aandelen uitgeeft voor € 100 per stuk. Er zijn dan 240 aandelen met een totale waarde van € 1.806.000. Ieder aandeel is dan nog maar € 7.525 waard. U ziet uw aandelen dus bijna € 2.500 per aandeel in waarde dalen. Uw zoon heeft € 6.000 moeten betalen voor zijn aandelen en die zijn vervolgens € 451.500 waard (60 x € 7.525). Mogelijk dat u en uw kind dit niet bezwaarlijk vinden, maar de Belastingdienst ziet deze verschuiving van vermogen als een (fictieve) vervreemding en gaat over tot het heffen van inkomstenbelasting. Vervolgens zou er ook nog sprake kunnen zijn van een schenking van de ouders aan het kind.

Geen verschuiving

Wil de vermogensverschuiving zich niet voordoen, dan moet het kind € 10.000 per aandeel gaan storten (€ 100 nominale waarde en € 9.900 zogenoemd agio). Na de uitbreiding van het aantal uitstaande aandelen met 60 stuks is de BV dan € 2.400.000 waard. Per aandeel geeft dat weer een waarde van € 10.000 per stuk. Het betekent echter wel dat

uw kind € 600.000 aan kapitaal bijeen moet zien te krijgen. Het probleem van de financiering wordt veroorzaakt door de huidige waarde van de aandelen. Als de aandelen per stuk veel waard zijn, moet uw kind een hoge intredeprijs betalen.

Letteraandelen

In de praktijk zal in dit soort situaties vaak gebruik worden gemaakt van de optie om te gaan werken met zogenoemde letteraandelen. De aandelen die u op dit moment bezit, duidt men dan bijvoorbeeld aan met de letter A en de aandelen die de BV nieuw uitgeeft duidt men aan met letter B. Het werken met verschillende soorten aandelen biedt de mogelijkheid om per aandelensoort een winstverdeling te maken en een eigen dividendpolitiek te voeren. Zo kan men in de statuten van de BV bepalen dat het reeds aanwezige vermogen uitsluitend toekomt aan de aandelen A en dat de toekomstige resultaten worden verdeeld over zowel de aandelen A als de aandelen B. Dit betekent overigens niet dat de aandelen A en B in dezelfde mate delen in de toekomstige winst. In eerste instantie zal aan de aandelen A een 'vergoeding' moeten worden verstrekt in verband met de aanwezige meerwaarde in de aandelen A. Men moet dit zien als een soort ver-

goeding voor (extra) geïnvesteerd vermogen (ook wel aangeduid als primair dividend). In een besluit heeft de staatssecretaris van Financiën precies vastgelegd hoe u dit primaire dividend moet bepalen. Ik zal in het kader van deze bijdrage hier niet nader op ingaan. Wel is het zaak dat de notaris dit goed vastlegt in de statuten van de BV op het moment dat de BV verschillende letteraandelen introduceert.

Gevolgen kind

Wat heeft het werken met letteraandelen nu voor gevolgen voor uw kind? Hij krijgt een belang in uw BV maar kan nu volstaan met het storten van de nominale waarde van de aandelen. Als hij een belang van 25% wil hebben, moet de BV 60 aandelen B uitgeven en moet uw kind dus € 6.000 aan kapitaal inbrengen. De winst die resteert nadat aan de aandelen A het primaire divi-

Door letteraandelen krijgt kind belang in BV

dend is toegekend, wordt naar evenredigheid verdeeld over alle uitstaande aandelen. Het kind krijgt dus 1/4 van deze 'overwinst'.

Vereenvoudigen

Het introduceren van letteraandelen kan een bedrijfsopvolging aanzienlijk vereenvoudigen en biedt verder de mogelijkheid om per aandelensoort een eigen dividendpolitiek te voeren. Het is wel van belang dat de introductie van letteraandelen op een juiste manier gebeurt. De winstgerechtigdheid moet u op een juiste manier in de statuten vastleggen. Verder is het verstandig om bij een mogelijke bedrijfsopvolging reeds in een vroeg stadium contact op te nemen met uw fiscaal adviseur.